

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

ПАВЛЮК Наталія Михайлівна - аспірант кафедри адміністративного та інформаційного права Навчально-наукового Інституту права та психології Національного університету «Львівська політехніка»

УДК 340:504

В статті проаналізовано адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України о захисті права власності, пропонується власний підхід к определению этого понятия. Административно-правовое обеспечение деятельности Национальной полиции Украины о защите права собственности реализуется украинским государством через формирование ряда институциональных и деятельностных правовых средств, целенаправленного воздействия на общественные отношения. С одной стороны, оно создает правовые условия закрепления, реализации функциональных обязанностей, а с другой - формирует гарантии функционирования Национальной полиции Украины как субъекта защиты права собственности.

Ключевые слова: административно-правовое обеспечение, административно-правовые гарантии, Национальная полиция, защита права собственности.

Вступ

В Україні потрібно створити умови для посилення протидії правопорушенням щодо володіння, користування та розпорядження майном та ефективну систему правоохоронних органів, здатних реалізувати це завдання. Створення нової ефективної системи правоохоронних органів як суб'єктів захисту права власності обумовлює потребу формування наукового підґрунтя цього процесу.

Постановка проблеми

Різноманіття наукових праць, присвячених дослідженню категорії «адміністративно-правове забезпечення», відсутність однозначного визначення поняття «забезпечувати» та консолідованого підходу у теоретико-правових дослідженнях, присвячених визначенню загальної юридичної категорії «правове забезпечення», зумовило потребу в дослідженні змісту поняття адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності. Становлення правової держави та формування громадянського суспільства в Україні потребує перетворення Національної поліції України на важливого суб'єкта протидії правопорушенням у сфері власності. Ґрунтовний аналіз адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності є важливим підґрунтям для удосконалення порядку функціонування цього суб'єкта публічної влади, реалізації ним закріплених у адміністративно-правових нормах способів протидії порушенням у цій сфері, відновлення порушених прав громадян.

Аналіз останніх досліджень

Питання адміністративно – правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності були предметом дослідження багатьох учених: Р. В. Ігонін, І. О. Ієрусалімова, Н. П. Бортник, О. М. Дручек, О. Ю. Тиліп-

ська. Ці дослідження лише частково стосуються поставленої проблеми та не присвячені комплексному аналізу адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності.

Метою статті є проведення комплексного аналізу адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності.

Виклад основного матеріалу

У вітчизняних тлумачних словниках поняття «забезпечувати» визначають як задовольняти кого-, що-небудь у якихось потребах; створювати надійні умови для здійснення чого-небудь; гарантувати щось; захищати, охороняти кого-, що-небудь від небезпеки [1, с. 18]. На цій подекуди неоднозначній теоретичній основі розвинулися дослідження змісту категорії адміністративно-правового забезпечення. Вітчизняні автори пропонують його визначати як безперервну діяльність суб'єктів права у сфері державного управління зі створення правових умов закріплення, реалізації, гарантування, охорони та захисту прав і свобод осіб та їх груп [2, с.17-21].

Окремі вчені стверджують, що це повнота регулювання з допомогою норм адміністративного права суспільних відносин, що виникають у процесі та для їхньої реалізації, а також надання з допомогою цих норм відповідних гарантій, які разом з іншими правовими та неправовими гарантіями створюють стійку систему можливостей користуватися правовими цінностями в державі [3, с. 91]. Категорія адміністративно-правового забезпечення стосується не лише суб'єктивних прав громадян, іноземців, осіб без громадянства, але й окреслює правові можливості суб'єктів публічного управління.

Адміністративно-правове забезпечення діяльності суб'єктів публічного управління завжди пов'язано з реалізацією управлінської, виконавчо-розпорядчої діяльності суб'єктів владних повноважень у сфері створення необхідних умов для реалізації функцій публічного управління [4, с.345]. Зважа-

ючи на наявні наукові підходи до категорій «забезпечення» «правове забезпечення» та «адміністративно-правове забезпечення», слід визначити адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності як цілеспрямований адміністративно-правовий вплив на суспільні відносини щодо протидії правопорушенням у сфері власності та відновлення порушених прав власників, учасником яких є Національна поліція України, що реалізується українською державою через формування правових умов закріплення, реалізації функціональних обов'язків та гарантії функціонування цього суб'єкта захисту права власності.

Для більш чіткої деталізації адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності доцільно схарактеризувати його через низку структурних елементів, що відображають його зміст.

Доволі вдалою слід визнати спробу охарактеризувати адміністративно-правове забезпечення через єдність нормативної, інституційної, функціональної та гарантійної складової [5, с.124-128]. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності реалізується українською державою через формування низки інституційних та діяльнісних правових засобів цілеспрямованого впливу на суспільні відносини. З одного боку, вона створює правові умови закріплення, реалізації функціональних обов'язків, а з іншого – формує гарантії функціонування Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності.

Доцільно об'єднати інституційну та функціональну складову адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності в один елемент, що може бути представлений як створення умов для практичного функціонування цього суб'єкта в окресленій сфері.

Держава створює умови для правомірної і неухильної реалізації повноважень Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності. Тому цей елемент відображає діяльність системи інституцій, які

наділені повноваженнями щодо належного правового регулювання діяльності Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності, цілеспрямовану державну політику щодо врахування потреб суспільства та створення системи її підрозділів, формування стратегії розвитку практичного упорядкування управлінських відносин цього органу з урахуванням моніторингу суспільної думки, системного аналізу змін та тенденцій у правоохоронній сфері, координацію компетенційних взаємозв'язків, збалансування функціональних обов'язків цього правоохоронного органу з обов'язками інших суб'єктів захисту права власності в Україні, налагодження координаційних зав'язків між цими суб'єктами.

Формування умов для правомірної і неухильної реалізації повноважень Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності пов'язано з прийняттям низки вітчизняних нормативно-правових актів. Зокрема, серед них Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 року, яким схвалено Концепцію першочергових заходів з реформування системи Міністерства внутрішніх справ та Стратегію розвитку органів внутрішніх справ, План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» у 2015 році, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 213-р.

Важливу роль щодо цього відіграла Верховна Рада України, яка 02 липня 2015 року прийняла Закону України «Про Національну поліцію» № 580-VIII [6], та тим самим створила правові умови для функціонування Національної поліції України та її структурних підрозділів.

Важливою складовою частиною адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності є адміністративно-правове гарантування функціонування цього органу публічної влади в окресленій сфері.

Адміністративно-правове гарантування функціонування Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності по-

лягає у створенні стабільної основи функціонування цієї державної інституції.

Тобто держава встановлює матеріальні, організаційні, процесуальні юридичні основи для виконання Національною поліцією України своїх повноважень у сфері захисту права власності.

Гарантуючи правомірну і неухильну реалізацію повноважень Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності, вона формує нормативне забезпечення його функціонування, за допомогою елементів системи адміністративного права та впроваджує і підтримує задекларовану у нормативно-правових актах систему практичного втілення функціональних обов'язків цього суб'єкта публічної влади через сформовані організаційно-правові та процедурні гарантії.

Створюючи адміністративну нормативно-правову основу функціонування Національної поліції України щодо захисту права власності, держава реалізує свій владний вплив у сфері правоохорони, гарантує належне функціонування цього органу публічної влади в окресленій сфері, створює нормативно-правову основу для реалізації публічно-правових управлінських відносин у сфері власності, учасником яких є Національна поліція України, оптимізує її правоохоронну практику щодо попередження, припинення правопорушень у сфері власності, протидії негативним чинникам, що мають вплив на захищеність прав громадян володіти, користуватися та розпоряджатися своїм майном.

Адміністративні нормативно-правові гарантії визначають: а) завдання, функції, принципи, сферу функціонування органів Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності; б) правові засади діяльності цього суб'єкта публічної влади у сфері захисту права власності; в) заходи стимулювання та юридичної відповідальності поліцейських.

Важливо, щоби ці адміністративні нормативно-правові гарантії дозволяли добровільно або в примусовому порядку забезпечувати правомірну і неухильну реалізацію повноважень Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності. Ефек-

тивність адміністративних нормативно-правових гарантій визначається реальним впливом на свідомість та поведінку людей, неухильністю реалізації повноважень Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності.

Організаційно-правові гарантії стосуються формування та підтримки державою організаційно-функціональних характеристик діяльності Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності.

Ці гарантії характеризують сферу упорядкування публічно-правової, правоохоронної діяльності у сфері власності, створення цілісної, ієрархічної системи органів Національної поліції України, відображають практичний аспект службової підготовки поліцейських і працівників Національної поліції України щодо захисту права власності, їхнього матеріального забезпечення, впорядкування правоохоронних відносин у цій сфері.

Такі організаційно-правові гарантії були закладені Обласною цільовою комплексною Програмою профілактики та протидії злочинності у Львівській області «Безпечна Львівщина», затвердженою рішенням Львівської обласної ради від 01 березня 2016 року № 105 [7]. Відповідно до цієї програми органами місцевого самоврядування сформовано організаційні передумови функціонування Львівського оперативного Центру Миттєвого Адміністрування Нарядів міліції (ЛОЦМАН).

Створення Львівського оперативного центру миттєвого адміністрування нарядів міліції (ЛОЦМАН) започатковано у 2014 році та відбулося на основі польського досвіду у цій сфері. Воно спрямоване на вдосконалення процесу організації управління органами внутрішніх.

Встановлені адміністративними нормами юрисдикційні процедури, процедури реалізації контрольних повноважень підрозділами Національної поліції України; процедури внутрішнього розгляду скарг; визначений порядок реалізації відповідальності посадових осіб; процесуальні строки теж становлять специфічні гарантії. Як слушно стверджує О.В. Пабат, перелічені гарантії становлять окрему самостійну гарантію –

наявність достатньої адміністративної процедури [8, с. 173].

Висновки

З огляду на вищенаведене, адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності є важливим підґрунтям для функціонування цього суб'єкта публічної влади, реалізації закріплених у адміністративно-правових нормах способів протидії порушенням у цій сфері, відновлення порушених прав громадян щодо володіння, користування та розпорядження майном та відображає прямий вплив на це наявних у державі умов реалізації функціональних обов'язків цього суб'єкта захисту права власності та комплексу взаємопов'язаних та взаємообумовлених гарантій його функціонування. Удосконалення адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності можливе лише за умови перегляду інституційних та діяльнісних правових засобів цілеспрямованого впливу Національної поліції України на суспільні відносини у сфері власності, розширення функціональних можливостей цього суб'єкта захисту прав громадян у сфері власності, організаційно-правових та процедурних гарантій, кадрового ресурсу цього органу.

Література

1. Словник української мови: в 11 т. / [ред. кол. Білодід І.К та ін.] – К.: Наук. думка, 1970. – 1980. – Том 3. – 1973. – 747 с.
2. Надьон О. В. Адміністративно-правове забезпечення фінансової безпеки банків: поняття та необхідні ознаки // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2016 – Серія ПРАВО. Випуск 39. Том 2, С. 17-21.
3. Ієрусалімова І. О. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод людини та громадянина : [навч. посіб.] / Ієрусалімова І. О., Ієрусалімов І. О., Павлик П. М., Удовенко Ж. В. – К. : Знання, 2007. – 223 с.
4. Приймаченко Д. В., Ігонін Р. В. Функції адміністративно-правового забезпечення функціонування системи судів загальної юрисдикції / Д. В. Приймаченко, Р. В. Ігонін

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності, запропонований власний підхід до визначення цього поняття. Адміністративно-правове забезпечення діяльності Національної поліції України щодо захисту права власності реалізується українською державою через формування низки інституційних та діяльнісних правових засобів цілеспрямованого впливу на суспільні відносини. З одного боку, воно створює правові умови закріплення, реалізації функціональних обов'язків, а з іншого – формує гарантії функціонування Національної поліції України як суб'єкта захисту права власності.

Ключові слова: адміністративно-правове забезпечення, адміністративно-правові гарантії, Національна поліція, захист права власності.

SUMMARY

The article analyzes the administrative and legal support of the activities of the Ukrainian National Police regarding the protection of the property rights, own approach to the definition of this concept is suggested. The administrative and legal support of the activities of the National Police of Ukraine concerning the property rights protection is to be executed by the Ukrainian state through the formation of a number of institutional and operational legal means of purposeful influence on social relations. On the one hand, it creates legal conditions for consolidation, implementation of functional duties, and, on the other hand, it forms the guarantees for the Ukrainian National Police functioning as a subject of protection of property rights.

Key words: administrative and legal support, administrative and legal guarantees, National Police, protection of property rights.

// Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»: зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. ред.), В. М. Дрьомін (заст. голов. ред.), Ю. П. Алєнін [та ін.] ; відпов. за вип. В. М. Дрьомін ; МОН України, НУ ОЮА. – Одеса : Юрид. л-ра, 2012. – Т. 11. – С. 344-354.

5. Тиліпська О. Ю. Поняття і зміст адміністративно-правового забезпечення права на мирні зібрання в Україні / О. Ю. Тиліпська // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2016. – Вип. 3. – С. 124-128. – [Режим доступу]: http://nbuv.gov.ua/UJRN/arvu_2016_3_30.

6. Про Національну поліцію: закон України від 02 липня 2015 року № 580-

VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, стор. 1970, стаття 379.

7. Програма профілактики та протидії злочинності у Львівській області «Безпечна Львівщина», затверджена рішенням Львівської обласної ради від

01березня 2016 року №105 [Режим доступу]: [/rada/rishennialor.nsf/.../\\$FILE/105.doc](http://rada.rishennialor.nsf/.../$FILE/105.doc).

8. Пабат, Олександр Васильович. Адміністративно-процесуальні гарантії прав та свобод громадян [Текст] : дис... канд.юрид. наук: 12.00.07 / Пабат Олександр Васильович ; Харківський національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2008. – 194 с.